

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-353

7.5.2020

If Skadeforsikring NUF

Næringsliv

Prosjektforsikring – vannskade i tak – mangel i entreprisen – unntak for skade som skyldes konstruksjonsfeil eller materialfeil.

Sikrede førte opp en firemannsbolig i 2016, og taket ble lagt høsten 2017. I november 2017 og april 2018 ble taket kontrollert og funnet tørt i forbindelse med rørgjennomføringer. I juni 2018 var det ekstremt regnvær i område, og to dager etter var det planlagt ytterligere rørgjennomføringer. Det ble avdekket betydelige mengder fukt i takkonstruksjonen. Skadeårsaken ble ikke avdekket. Selskapet erstattet kostnader for følgeskadene og anførte at det ikke var ansvarlig for skadene på selve taket fordi forsikringen ikke dekket feil på ting som skyldes konstruksjonsfeil eller materialfeil. Sikrede anførte at selskapet også var ansvarlig for skadene på selve taket og anførte at det ikke var sannsynliggjort at skadeårsaken var knyttet til material- eller konstruksjonsfeil. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert at det forelå en mangel som hadde ført til mer omfattende følgeskader enn det som selskapet allerede hadde dekket.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: utbedringskostnader for resterende arbeider på taket kr 831 422 med tillegg av forsinkelsesrenter

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for vannskade i tak etter nedbør.

Sikrede har tegnet prosjektforsikring med bl.a. følgende vilkår:

2.3 Skade i reklamasjonstiden pga. mangel i entreprisen

Forsikringen omfatter skade i reklamasjonstiden og den skyldes:

- mangel i entreprisen
- forsikringstaker kan bevise at den er begått under entreprisen, og
- forsikrede entreprenør er pliktig til å erstatte skaden

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

5.2.6 Feil på ting

Forsikringen omfatter ikke skade på forsikret ting eller del av ting som skyldes at den for sitt formål er feilaktig konstruert, dimensjonert eller beheftet med materialfeil, samt kostnader ved omgjøring av feilaktig eller på annen måte ikke kontraktsmessig utført arbeid.

Unntaket gjelder bare for slike kostnader som ville ha påløpt dersom feilen hadde blitt rettet umiddelbart før skadens inntreden.

Sikrede startet oppføring av den skadede firemannsboligen i 2016. Taket ble lagt i september/oktober 2017. Isolasjonen ble på dette tidspunktet kontrollert og funnet tørr. I november 2017 ble det foretatt to gjennomføringer i taket knyttet til utekjøkkenet. Rørgjennomføringen ble foretatt på hver side av taket. Isolasjonslagene ble kontrollert for fukt og funnet tørre. I april 2018 ble det foretatt ytterligere en rørgjennomføring midt på taket for ventilasjon. Også ved denne gjennomføringen ble det kontrollert for fukt.

Det var ekstremt regnvær i området 17.6.18 som også ble omtalt i media. Den 19.6.18 var det planlagt ytterligere rørgjennomføring på taket. Ved denne rørgjennomføringen ble det konstatert betydelige mengder fukt i takkonstruksjonen. Ingeniør PK. undersøkte skadeomfanget, og i rapport av 25.6.18 heter det om skadeårsak og omfang:

Skadeårsak:

Årsaken til skaden er ikke funnet. Det ble på befaringen antatt at det kunne være et hull i tekkingen, men undersøkelser gjort av taktekker og P viste kun at det var skade i overflaten på folien men ikke hull igjennom.

Resten av takoverflaten ble undersøkt ifbm. denne fuktmålingen men det ble ikke funnet noen hull eller andre tegn på utettheter i tekkingen. Det ble funnet fukt i isolasjonen stort sett i hele takflaten, både i øvre lag og ned mot diffusjonssperren. Det var derfor ikke mulig å avgjøre på bakgrunn av disse målingen hvor fukten stammer fra.

Årsaken til hva som skyldes at det er fukt under taktekkingen er derfor ikke funnet. Erfaringsmessig er det svært vanskelig å finne hull i tekkingen hvis det er dårlig sveiste skjøter eller lignende, da disse hullene som oftest er veldig små. De arbeidene som har pågått etter at taktekkingen var lagt, er støping av betonggulv som danner takterrassen.

Skadeomfang/skadeutbedring:

Det er målt fukt i hele takflaten på det flate taket. For å fjerne fukt i dette sjiktet kan det være mest hensiktsmessig å åpne tekkingen og fjerne isolasjon på taket.

Annet:

På snittegning av taket er oppbyggingen noe annerledes enn hva som er bygget. Det er opplyst om at det ligger en diffusjonssperre av plast på oversiden av massivtre-elementet mens det på tegningen er angitt en "Bitumen Waterproofing", dvs. en bitumenbasert takteking.

For øvrig er utførelsen med diffusjonssperren av plast i samsvar med Byggforsk sine byggdetaljer på rettvendte kompakte tak.

Firma P. ble engasjert for å foreta ytterligere fuktmålinger i isolasjon og taktekket. I rapport av 10.7.18 ble det konstatert fukt på alle målepunkter, og firma P. konkluderte med at taket måtte rives og bygges opp på nytt ettersom tørking ikke ville være et egnet utbedringstiltak.

Sikrede meldte inn skaden til selskapet 22.6.18. Selskapet erkjente ansvar for kostnader til fjerning av gammel isolasjon og påføring av ny, men avviste ansvar for resten av skaden.

Da sikredes advokat opprettholdt kravet i brev av 3.1.19, og oversendte en rekke fakturaer og annen dokumentasjon, utbetalte selskapet et mindre beløp som det mente falt innenfor dekningen. Sikrede opprettholdt kravet i brev til selskapet av 18.2.19 og kom med forslag om minnelig løsning. Selskapets klageombud avviste ytterligere ansvar den 16.8.19.

Sikrede krever dekning for skadene på taket med totalt kr 831 422 med tillegg av forsinkelsesrenter og anfører at skadene er omfattet av forsikringen. Sikrede avviser at skaden skyldes feilkonstruksjon. Selskapet har bevisbyrden for at skaden skyldes en årsak som er unntatt fra forsikringen, og dette er ikke dokumentert. Skadeårsaken er ikke avdekket, men det er ingen holdepunkter for at taket eller betongen på taket var feilkonstruert. Takstmannen avdekket ikke utettheter i takets tettesjikt, og det er heller ikke avdekket konkrete feil ved utførelsen. Selve vanninntrengingen, og at taket skal tåle norsk vær, er ikke i seg selv bevis for feilkonstruksjon.

Taket kan heller ikke anses som en "ting eller del av ting", jf. ordlyden i vilkårene. Dette vil være i strid med en naturlig forståelse av ordlyden og med formålet om at følgeskader av en konstruksjonsfeil skal dekkes. Selskapets syn forutsetter at man i fravær av eksakt viten om skadested alltid skal falle tilbake på at hele konstruksjonen utgjør "et hele" og derved unntatt fra dekning i sin helhet. Sikrede viser til FinKN-2016-175 som gjaldt lignende problemstilling.

Selskapet avviser ytterligere ansvar og anfører at resten av kravet gjelder skader som er unntatt dekning etter vilkårenes pkt. 5.2.6. Taket har ikke tålt det som må sies å være en normal vannpåkjenning i et skandinavisk klima. En slik konstruksjon skal tåle også de store mengder nedbør som var i midten av juni. Det kan derfor ikke være tvilsomt at "tingen" er beheftet med en eller annen feil som fører til at unntakspunktets første ledd kommer til anvendelse. Slik saken er dokumentert og slik skaden fremstår, spesielt med tanke på at dette er et helt nytt bygg som ikke var ferdigstilt på skadetidspunktet, er det helt klart at unntaket kommer til anvendelse. Skaden kan ikke ha oppstått på noen annen måte.

Vilkårenes pkt. 5.2.6 annet ledd presiserer at unntakspunktet kun gjelder kostnader som ville påløpt dersom feilen hadde blitt rettet opp umiddelbart før skadens inntreden. Rett før skaden oppstår er taket tekket med betong, og for å rette opp i skaden må taket/tekket fjernes, og det må legges på nytt. Dette er kostnader som unntakspunktet er ment å unnta.

Selskapet anfører at følgeskadene av konstruksjonsfeilen er unntatt fra unntaket, herunder fjerning av våt isolasjon og påføring av ny isolasjon. Disse kostnadene har selskapet dekket.

Selskapet avviser at FinKN-2016-175 er relevant. Denne saken gjaldt svikt i enkeltstående "komponenter" av et rør. Taket i denne saken må ses på som "et hele" da det ikke er mulig å utbedre feilen på annen måte enn å fjerne hele taket.

Selv om skadeårsaken ikke ble avdekket, ble det operert med flere hypoteser som alle kunne være like sannsynlige. Takets isolasjon kunne blitt vått under legging og før konstruksjonen ble dekket til, konstruksjonen kunne blitt skadet av vannet ved at gjennomføringer i taket ikke ble konstruert eller sikret god nok mot vanninntrenging, eller at det var for dårlig sikring/membran opp mot balkongdører/utgangsdører til taket. Alle disse alternative årsakene vil utgjøre en "mangel" ved levering av kontraktsgjenstanden, og er derfor unntatt dekning.

Dersom det skulle vært utført tester av taket, ville det innebære at man måtte tørke konstruksjonen, som igjen ville føre til store forsinkelser i arbeidet. Utgangspunktet er at det er sikrede som skal sannsynliggjøre årsak og som har bevisbyrden for at forsikringen kommer til anvendelse. I denne saken har selskapet lempet noe på dette kravet av flere grunner. For det første var firmaet som hadde utført arbeidet på taket konkurs, og det var derfor vanskelig å utrede arbeidet som hadde blitt utført. For det andre var sikrede under sterkt tidspress, og det ville innebære store forsinkelser dersom årsaken skulle utredes ytterligere.

Det følger av vilkårene pkt. 2.3 at forsikringen omfatter skader som oppstår som følge av mangler ved arbeidet som er utført. Retting av mangelen er ikke omfattet av en prosjektforsikring. Skadene som følge av mangelen, altså følgeskadene, er dekket fullt ut av selskapet. Selskapet har sagt nei til å dekke utbedring av taket og retting av det som ikke kan være noe annet enn mangelfullt arbeid, og som altså åpenbart må falle inn under unntaket i vilkåret.

Alternativt bes det om at Finansklagenemnda vurderer om saken bevismessig egner seg for behandling.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for utbedring av tak.

Sikredes forsikring omfatter:

skade i reklamasjonstiden og den skyldes:

- mangel i entreprisen
- forsikringstaker kan bevise at den er begått under entreprisen, og
- forsikrede entreprenør er pliktig til å erstatte skaden

Derimot er det unntak for:

skade på forsikret ting eller del av ting som skyldes at den for sitt formål er feilaktig konstruert, dimensjonert eller beheftet med materialfeil, samt kostnader ved omgjøring av feilaktig eller på annen måte ikke kontraktsmessig utført arbeid.

Unntaket gjelder bare for slike kostnader som ville ha påløpt dersom feilen hadde blitt rettet umiddelbart før skadens inntreden.

Skaden gjelder et tak lagt av sikrede, hvor det ved rørgjennomføring ble konstatert betydelige mengder fukt i takkonstruksjonen. Skadeårsak og omfang er i taksten beskrevet som følger:

Skadeårsak:

Årsaken til skaden er ikke funnet. Det ble på befaringen antatt at det kunne være et hull i tekkingen, men undersøkelser gjort av taktekker og P viste kun at det var skade i overflaten på folien men ikke hull igjennom.

Resten av takoverflaten ble undersøkt ifbm. denne fuktmålingen men det ble ikke funnet noen hull eller andre tegn på utettheter i tekkingen. Det ble funnet fukt i isolasjonen stort sett i hele takflaten, både i øvre lag og ned mot diffusjonssperren. Det var derfor ikke mulig å avgjøre på bakgrunn av disse målingen hvor fukten stammer fra.

Årsaken til hva som skyldes at det er fukt under taktekkingen er derfor ikke funnet. Erfaringsmessig er det svært vanskelig å finne hull i tekkingen hvis det er dårlig sveiste skjøter eller lignende, da disse hullene som oftest er veldig små. De arbeidene som har pågått etter at taktekkingen var lagt, er støping av betonggulv som danner takterrassen.

Skadeomfang/skadeutbedring:

Det er målt fukt i hele takflaten på det flate taket. For å fjerne fukt i dette sjiktet kan det være mest hensiktsmessig å åpne tekkingen og fjerne isolasjon på taket.

Forsikringen omfatter "skade" som følge av "mangel" i entreprisen. Selve mangelen er derfor ikke omfattet av forsikringen. Selskapet anfører at det har betalt følgeskadene av mangelen i form av utgifter til å åpne taktekkingen og fjerne isolasjon fra taket, men at utbedring av taket gjelder retting av mangelen.

Det er noe uklart for nemnda hva som regnes som mangel og hva som regnes som skade i denne saken. Sikrede har bevisbyrden for at det foreligger en skade som følge av en mangel, men selskapet anfører at det har lempet på dette bl.a. fordi vedkommende entreprenør er konkurs og sikrede var under tidspress. Generelt må imidlertid utgangspunktet være at et tak skal være tett. Det forholdet at det ikke er tett er derfor i utgangspunktet en mangel ved entreprisen og derfor ikke omfattet av forsikringen. Det blir derfor opp til sikrede å dokumentere at det foreligger en mangel som har ført til mer omfattende følgeskader enn det som selskapet allerede har dekket.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant).